

Verklaring van de kerkenraad van de Hervormde Gemeente te Streefkerk over GEBEDSGENEZING EN ZIEKENZALVING

INLEIDING

Door recente genezingswonderen is het onderwerp gebedsgenezing landelijk, en in het bijzonder ook regionaal in de Alblasserwaard, een aangelegen onderwerp geworden.

De kerkenraad van de Hervormde Gemeente te Streefkerk heeft over dit onderwerp in enkele bezinningsbijeenkomsten gesproken. Aan de hand van wat is besproken is onderstaande verklaring opgesteld. Deze verklaring is een samenvatting van het besprokene en omvat het standpunt van de kerkenraad over dit onderwerp.

Tijdens het spreken over gebedsgenezing is ook het onderwerp ziekenzalving uitvoerig ter sprake gekomen. De kerkenraad meent dat bijbelse gegevens over dit onderwerp onder bepaalde omstandigheden ruimte laten voor toepassing daarvan in de gemeentepraktijk. Er is om die reden in deze verklaring een afzonderlijke paragraaf aan gewijd waarin de voorwaarden waaronder deze toepassing zou kunnen plaatsvinden zijn omschreven.

GEBEDSGENEZING

De kerkenraad van de Hervormde Gemeente te Streefkerk verklaart ten aanzien van gebedsgenezing het volgende:

1. Wij belijden een Drie-enige God Die almachtig is, Schepper en Onderhouder van alle leven, machtig om ziekten, die door de zonde de mensen hebben aangetast, weg te nemen en zieken te genezen op het gebed. Wij belijden tevens dat God zonde en ziekte niet heeft gewild.
2. Wij belijden met Zondag 10 van de Heidelbergse Catechismus de Voorzienigheid Gods als “de almachtige en alom tegenwoordige kracht Gods, door welke Hij hemel en aarde, mitsgaders alle schepselen, gelijk als met zijn hand nog onderhoudt, en alzo regeert, dat loof en gras, regen en droogte, vruchtbare en onvruchtbare jaren, spijs en drank, gezondheid en ziekte, rijkdom en armoede, en alle dingen, niet bij geval, maar van Zijn vaderlijke hand ons toekomen.” Ook hierin belijden wij nadrukkelijk dat God de ziekte niet heeft gewild, maar, nu die door de zonde in deze wereld gekomen is, daar boven staat en als een almachtige en liefdevolle Vader de zieke wil leiden, (doen) verzorgen en ondersteunen. Daarmee ontkennen wij niet dat er ziekten zijn die een direct gevolg zijn van een leven in de zonde, maar aan ons is het oordeel daarover niet.
3. Wij erkennen dat ziekte het leven van mensen tot in de wortel aantast en dat zieken in de gemeente bijzondere zorg en aandacht verdienen in de voorbede en binnen het pastoraat door of namens predikant en kerkenraad. Ook aandacht voor elkaar door gemeenteleden onderling is hierin als één van de uitingsvormen van de gemeenschap der heiligen bijzonder waardevol en wordt door de kerkenraad gestimuleerd.
4. Wij erkennen het recht van zieken om binnen verantwoorde en Bijbelse grenzen genezing te zoeken. Alle genezingspraktijken waarbij zieken en genezers zich bewegen in magische en occulte sferen wijzen wij echter nadrukkelijk af. Gods Woord is er duidelijk in dat wij ons daar verre van hebben te houden.

5. In de Bijbel worden genezingswonderen beschreven, zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament. Met name onze Heere Jezus Christus, de grote Heelmeester, heeft tijdens Zijn omwandeling op aarde velen die om genezing tot Hem kwamen genezen. Ook zijn discipelen heeft Hij uitgezonden om de boodschap van het Evangelie te verkondigen en hen macht gegeven (onder andere) zieken te genezen, wat zij ook daadwerkelijk in Zijn Naam hebben gedaan, zowel tijdens zijn omwandeling op aarde (Mark. 6 : 13) als daarna (Hand. 3 : 6 en 7 en Hand. 5 : 12-16).
6. De apostel Paulus schrijft in zijn brieven (1 Kor. 12) over de gaven die de Heilige Geest binnen de christelijke gemeente geeft, waaronder de gave van gezondmakingen (vs.9). Deze gave beperkt hij niet tot een bepaalde tijd of bepaalde omstandigheden, hoewel in de praktijk gezien wordt dat deze gave zich vooral openbaart in situaties waarin sprake is van een geestelijk ontwaken en waar ze de verkondiging van het Woord als het ware ondersteunt. Dit sluit het vóórkomen van de gave van gezondmakingen in andere situaties echter niet uit.
7. Wij geloven dat de gave van de gezondmakingen bedoeld is om te functioneren binnen de context van de christelijke gemeente en dat die niet verleend wordt aan individuele gemeenteleden om daarmee buiten de gemeente werkzaam te zijn. Wij staan huiverig tot afwijzend tegenover het houden van speciale genezingsdiensten, ook al ontkennen wij niet dat bijvoorbeeld de gemeente “De Levensstroom” te Leiderdorp een christelijke gemeente is en dat binnen die gemeente daadwerkelijk genezingswonderen plaatsvinden.
8. De huiver voor speciale genezingsdiensten vindt zijn oorzaak in het dwingende karakter ervan dat wij zo in de genezingsverhalen in de Bijbel niet tegenkomen. Wie een genezingsdienst van bijvoorbeeld Ds. Jan Zijlstra heeft bijgewoond of daarvan op andere wijze (media) getuige is geweest, weet wat wij bedoelen. Wij gaan in ons standpunt echter niet zo ver dat wij het bezoeken van deze diensten veroordelen, in het besef dat langdurig en chronisch zieken alle middelen aangrijpen om genezing te vinden. Concreet betekent dit dat wij het bezoeken van deze diensten niet zullen stimuleren maar ook niet kunnen verbieden..
9. Ronduit afwijzend staan wij wel tegenover genezingspraktijken waarbij sprake is van magische en occulte invloeden. Wij realiseren ons dat deze vaak moeilijk als zodanig te onderscheiden zijn. Dit noopt tot grote terughoudendheid ten opzichte van alternatieve geneeswijzen.
10. Tenslotte menen wij dat het belang van aandacht voor onze zieke gemeenteleden, het pastoraat aan en het gebed / de voorbede voor zieken niet kan worden overschat. Wij erkennen dat, bij al het goede wat er is gebeurd en gebeurt, zieken ook vaak het gevoel moeten hebben (gehad) aan hun lot te zijn overgelaten. Op het gevaar af dat ziekte, juist door de vele aandacht die aan de zieke wordt gegeven, wordt gekoesterd, zal het pastoraat aan zieken speciale aandacht binnen de kerkenraad krijgen en zullen zonedig maatregelen worden genomen om deze vorm van pastoraat te intensiveren.

ZIEKENZALVING

In het verband van ziekte en genezing is van belang wat de apostel Jakobus schrijft in zijn brief (5 : 14-15) “dat wie ziek is de ouderlingen van de gemeente tot zich zal roepen opdat zij over hem bidden en hem zalven met olie in de Naam des Heeren. En het gebed des geloofs zal de zieke behouden, en de Heere zal Hem oprichten, en zo hij zonden gedaan zal hebben, het zal hem vergeven worden.” Wij menen dat, hoewel dit in de huidige gemeentepraktijk zo niet functioneert, deze oproep niet tijd- of plaatsgebonden is en daarom nadere doordenking verdient.

De kerkenraad staat open voor verzoeken van zieken voor de toepassing van ziekenzalving maar plaatst daarbij de volgende kanttekeningen:

1. Ziekenzalving is geen sacrament zoals in de Rooms-Katholieke Kerk het laatste Oliesel dat wel is.
2. Ziekenzalving is gericht op genezing en is dan ook niet bedoeld om te worden toegepast in de laatste – terminale – levensfase.
3. De ziekte kan zowel fysiek als psychisch zijn. De zalving is gericht op de hele mens: geest, ziel en lichaam en kan ook uitwerken dat de zieke verlichting van pijn ervaart of nieuwe kracht ontvangt om de ziekte te dragen.
4. Het ontvangen van ziekenzalving veronderstelt geloof bij de zieke en bij de ambtsdrager die de zalving uitvoert. Daarmee is beslist niet gezegd dat, wanneer na ziekenzalving genezing uitblijft, dit is te wijten aan het gebrek aan geloof bij de zieke en/of bij de ambtsdrager..
5. Ziekenzalving zal niet worden toegepast wanneer de zieke openlijk in zonde leeft. Ook verborgen zonden kunnen genezing in de weg staan. Er wordt ruimte geboden om niet beleden zonden alsnog te belijden en twist met een broeder of zuster – indien mogelijk – bij te leggen vóórdat de ziekenzalving wordt toegepast. Hieruit mag niet de conclusie worden getrokken dat altijd sprake is van een rechtstreeks verband tussen zonde en ziekte, maar wel is waar dat een bepaalde zonde die niet beleden of aan de hand gehouden wordt, genezing in de weg kan staan.
6. Ziekenzalving staat niet op zichzelf, maar is ingebed in het geheel van de pastorale zorg van de gemeente.
7. Ziekenzalving vindt niet plaats op initiatief van predikant of kerkenraad maar op verzoek van de zieke. Hoewel de kerkenraad elk verzoek zorgvuldig en in principe welwillend zal behandelen, kunnen er omstandigheden zijn waarom ziekenzalving (nog) niet kan plaatsvinden.
8. De ziekenzalving wordt in principe toegepast door de wijkouderling, in bijzijn van de predikant of, ingeval van vacature, de consulent. Zij vertegenwoordigen als ambtsdragers de gehele gemeente waarvan ook de zieke deel uitmaakt. Ambtsdragers die de ziekenzalving om des gewetens wil niet kunnen of willen toepassen, kunnen in voorkomend geval verzoeken daarvan te worden vrijgesteld. Zij zullen op geen enkele wijze worden gedwongen daaraan mee te werken.
9. De ziekenzalving vindt plaats bij de zieke thuis of in het ziekenhuis. De gemeente wordt vooraf van de ziekenzalving op de hoogte gesteld en gevraagd de zieke in het bijzonder met gebed te omringen. De zieke kan een kleine kring van naaste verwanten uitnodigen bij de ziekenzalving aanwezig te zijn.
10. De ziekenzalving wordt door de ouderling en de zieke voorbereid zodat alles met orde mag geschieden. Daarbij wordt rekening gehouden met wat de zieke lichamelijk en/of geestelijk aankan.

Elementen in de bijeenkomst waarin ziekenzalving wordt toegepast zijn: Schriftlezing, gebed om de werking van de Heilige Geest, belijdenis van zonden en aanzeggen van vergeving, meditatie en de zalving met olie. In overleg met de zieke kan een psalm of lied worden gezongen.

11. Voor een concrete invulling van de bijeenkomst waarin ziekenzalving wordt toegepast dient als uitgangspunt de “Orde voor de zegening en zalving van zieken” zoals die is opgenomen in het Dienstboek voor de Protestantse Kerk in Nederland - een proeve, deel II (pag. 453 e.v.). De kerkenraad behoudt zich het recht voor elementen uit deze orde achterwege te laten of daaraan een eigen invulling te geven. Het gebed neemt in de bijeenkomst – evenals in de passage in Jakobus 5 – meer dan de zalving van de zieke een centrale plaats in.
12. Voor zalfolie wordt olijfolie zonder toevoeging van geurstoffen gebruikt. Aan de olie zelf wordt geen genezende kracht toegekend. Olie is het symbool van (de helende werking van) de Heilige Geest, Die krachtig is om te genezen. Het blijft Gods vrijmacht om al dan niet lichamelijke genezing te schenken.
13. Hoewel daarbij terughoudendheid dient te worden betracht, kan ziekenzalving bij dezelfde zieke worden herhaald.
14. De ziekenzalving vereist een zorgvuldige nazorg door predikant en wijkouderling. Ook daaruit zal blijken dat ziekenzalving geen op zichzelf staande handeling is maar dat deze is ingebed in de gehele pastorale zorg.

Streefkerk, 4 september 2008.

w.g.: Ds. T. van Bruggen, preses.

w.g.: A. van Werkhoven, scriba.